

Breed motorisch ontwikkelen
in de praktijk

Wim van Gelder
Amersfoort
24 mei 2023

1

Wie geeft er les in het basisonderwijs?

2

Wie in het Speciaal (basis)onderwijs?

**gewoon
speciaal
onderwijs**

3

Wie in het V(S)O?

4

Wie in het MBO of HBO?

5

Anders?

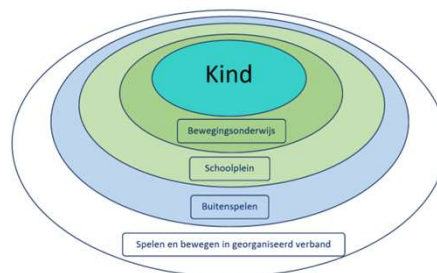
6

De impact van een leerkracht/trainer

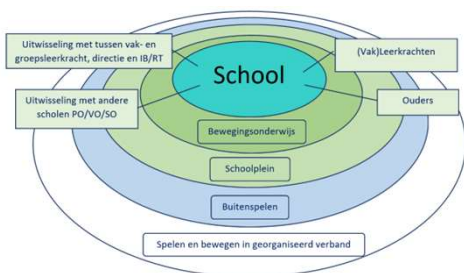
7

Bewegingscontexten van een kind

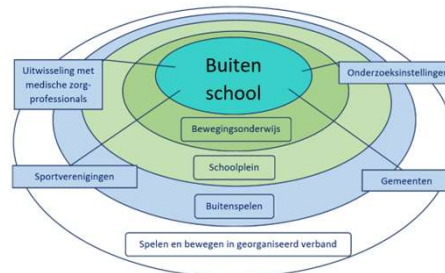
8

Verantwoordelijken op school

9

Verantwoordelijken buiten school

10

Taken van (vak)leerkrachten

Kwalitatief goed bewegingsonderwijs verzorgen

- **Beter leren bewegen**
- Gericht op – voor kinderen – belangrijke contexten
- Transfer schoolplein – buitenspelen
- Met speciale aandacht voor de minder vaardige kinderen en kinderen met overgewicht

Uiteraard pedagogisch en didactisch verantwoord

11

Taken van (vak)leerkrachten

Inrichten en begeleiden van een fysiek en sociaal veilige speelplaats waar kinderen voldoende vaak kunnen verblijven

- Transfer schoolplein – buitenspelen
- Met speciale aandacht voor de minder vaardige kinderen en kinderen met overgewicht

12

Taken van (vak)leerkrachten

- Contact met ouders
 - 10 minuten gesprekken
 - Ouderavonden
 - Extra gesprekken (MRT)
- Contact met andere professionals
- Naschools aanbod
- Contact met verenigingen

13

De 6 bouwstenen voor PO en VO

[Curriculum.nu](https://www.curriculum.nu)

- **Leren bewegen**
- Gezond bewegen
- Bewegen regelen
- Bewegen betekenis geven
- Samen bewegen
- Bewegingscontexten verbinden

14

Primaire onderwijs		Onderbouw voortgezet onderwijs	
Een gevarieerd beweegaanbod	Beter leren bewegen	Bewegen op eigen niveau	
1 Leren bewegen	Leerlingen leren bewegen hun eigen verantwoordelijkheid nemen door te kiezen en te bepalen activiteiten voor bewegingslessen die afgestemd zijn van de schoolse beweegactiviteit.	Leerlingen leren bewegingsactiviteiten die gericht zijn op het ontwikkelen van de schoolse beweegactiviteit. Het aanbod moet zoveel mogelijk aansluiten bij de motivatie van de leerlingen.	
2 Actieve en gezonde leefstijl	Gezond bewegen Leerlingen nemen een positieve attitude t.a.v. gezond en veilig bewegen. Ze ervaren bewegingsactiviteiten met verschillende bewegingsintensiteit en betrokken dat zij verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen bewegingsgedrag.	Bewegen op eigen niveau Leerlingen leren hun eigen mogelijkheden kennen, risico's maken en doelen stellen ten aanzien van een veilige leefstijl. Zij weten de keuze aan te geven tussen bewegingsactiviteit en gezonde leefstijl.	
3 Beweegidentiteit	Bewegen betekenis geven Leerlingen ontwikkelen hun beweegidentiteit. Het wordt steeds duidelijker dat de school een rol speelt in de keuze van activiteiten en dat beweging in verschillende contexten kan plaatsvinden.	Bewegen op eigen niveau Leerlingen oefenen hun eigen bewegingsgedrag in diverse contexten. Afwisselend van groepen met sporten wordt er gewerkt aan gezonde leefstijl.	
4 Taken en rollen in beweegsituaties	Bewegen regelen Leerlingen nemen de verantwoordelijkheid voor hun eigen bewegingsgedrag en kunnen verantwoordelijk zijn voor de veiligheid van anderen. Zij kunnen de verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen bewegingsgedrag en de veiligheid van anderen.	Bewegen op eigen niveau De leerlingen leren verschillende bewegingsactiviteiten uit te voeren op basis van hun eigen mogelijkheden. Ze kunnen de verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen bewegingsgedrag en de veiligheid van anderen.	
5 Samenwerken in beweegsituaties	Samen bewegen Leerlingen worden zich bewust van hun eigen rol in het proces van samen bewegen. Ze kunnen de verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen bewegingsgedrag en de veiligheid van anderen.	Bewegen op eigen niveau De leerlingen leren samenwerken met anderen in beweegsituaties. Ze worden steeds meer verantwoordelijk voor de veiligheid van anderen.	
6 Bewegen en sport binnen en buiten de school	Bewegingscontexten verbinden Leerlingen leren voor activiteiten die zij kiezen, kiezen en bepalen welke contexten zij willen gebruiken. De bewegingscontexten van school en buiten de school worden verbonden.	Bewegen op eigen niveau Leerlingen leren de verschillen in doel, regel en afgeleid en de verschillen in context, bewegingsactiviteiten in andere contexten kennen.	

15

In de praktijk: Verschillende

- ✓ Doelen afhankelijk van onderstaande factoren
- ✓ Groepen veilig/onveilig/aantal
- ✓ Buurten veel/weinig speelaanleidingen
- ✓ Scholen visie op bewegen en spelen
- ✓ Perioden bijvoorbeeld groepsdynamische processen in begin van het jaar

16

Terug naar het onderwerp: beter leren bewegen

Wetenschap toont onomstotelijk aan dat vaardige kinderen meer bewegen en meer blijven bewegen. (Stodden 2008).

Dus lijkt het te lonen om primair de motorische vaardigheid te ontwikkelen.

Of is dat te kort door de bocht?

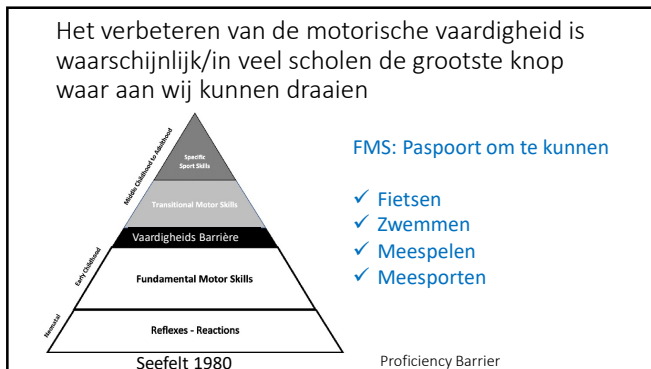
17

De motorische vaardigheid van het gemiddelde kind is – bij binnenkomst in basisschool - veel lager dan voorheen. Is ons aanbod genoeg mee-veranderd?

Bij minder vaardige en bij kinderen met overgewicht zien we de achteruitgang (t.o.v. de norm) toenemen gedurende de basisschool! (Kerneck 2018)

Dat geeft te denken!

18

19

Fundamental Movement Skills

Locomotor	Stability	Manipulative
Walking	Balancing	Throwing
Running	Landing	Catching
Hopping	Turning	Striking
Skipping	Twisting	Kicking
Bounding	Bending	Dribbling
Leaping	Stretching	Bouncing
Jumping	Extending	Pushing
Rolling	Flexing	Pulling
Galloping	Hanging	Carrying
Sliding	Bracing	Trapping
Dodging	Rotation	Collecting

20

Belangrijkste conclusies van Masterclass...

Heterogene tweetallen?

21

Welke activiteit voldoet volgens jou goed aan de criteria die de wetenschap - bij monde van Frans Bosch - heeft gesteld?

Denken – Delen - Uitwisselen

22

1. Denk 1 minuut zelf na: formuleer 1 of 2 vragen
2. Wissel de vraag uit met een ander (tweetallen – en mogelijk een enkel drielal en scherp de vraag aan
3. Gezamenlijk bespreken van een aantal vragen

23

Welke activiteit ga je zeker aanpassen?
Of zelf welke ga je nooit meer doen!

24

Around the World –masterclass?

25

Kleuters in Parkour/yalp - masterclass

26

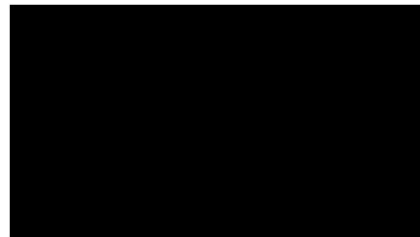
Principes toepassen

Differentieel leren: Variëren betekent niet per definitie dat er geleerd wordt

Het hebben van een **externe focus** betekent niet per definitie dat er geleerd wordt

27

(hoog)springen

28

Aantal situaties

29

Mikken - Werpen

30